

از نصرت الله نوح

یاد مانده ها (۴۴)

خلوص و ایمان بود، خدای میدانند، صواب اگر کردیم، وگر خطا رفتیم «سیمین بهبهانی»

فرش های موزه ملک

قالی ۶۶ متری سالن پذیرایی موزه، از گرانباترین قالی های بافت تبریز است

رنگ شیمایی، هنر قالیبافی را با انحطاط می کشاند

قالی های بافت تهران این موزه، با بهترین قالی های ابریشمی اصفهان قابل مقایسه است.

فرش را مردم می خردند که زیر پا ببندازند و یا آنهایی که سلیقه ای دیگر دارند، بدیوار بزنند، همانطور که گلیم را. در مقایسه این دو- فرش و گلیم- می بینیم که در ارزش و کار و هنر، گلیم با فرش از زمین تا آسمان تفاوت دارد. اما، همین گلیم را به عنوان کاری هنری به نمایش می گذارند و یا به موزه می سپارند. بنابراین، فرش که ارزش و هنری برتر و پیشرفته تر دارد، می تواند در درجات بالاتر و برخوردار از ذوق و سلیقه ای بهتر، از جنبه «موزه ای» مورد توجه قرار گیرد. همانطور تا کنون در موزه های بزرگ جهان، فرش هایی از زمان صفوی و حتی پیش از آن نگهداری می شود که دلیل ارزش فرش ایران از این جنبه است.

نوع جنس، بافت، رنگ، تار و پود و طرح و نقش فرش است که آنرا ناگهان از زیر پا به موزه می کشد و به آن ارزش فراوان می دهد. اگر این ارکان محکم باشد، فرش را می توان با تار و پود ابریشمی تا ۷۰۰ سال و شاید هم بیشتر نگه داشت، اما، وضع شیمیائی این حاصل دست هنرمندان ایران، چنان است که در معرض هوا نمی تواند تا حدود دو هزار سال بماند. با این حال، موزه داران و صاحب ذوق ها و زیبا پسندانی هستند که مثل حاج حسین آقا ملک، هر جا فرش با ارزش دیدند خریدند و به دور از میل تجارت و فایده، نگهش داشتند.

برای اینان، همیشه جنبه های هنری، ظرافت و رنگ طرح فرش مهم است و نه فایده خانگی آن در موزه ملک، فرش هایی را آدم بر سینه دیوار می بیند و روی چند تخته ای هم با می گذارد، بیاد این می افتد که در این سال ها، به فرش از جنبه هنری طرح، بافت و رنگ کمتر توجه شده است و حس می کند که زندگی ماشینی و بی توجهی، چه هنر با ارزش و دیر سالی را دارد در این مملکت تهدید می کند.

طرحهای صفوی

این هنر ظریف که تاریخ دقیق پیدایش آن را کسی نمی داند، در طی قرون و اعصار تکامل یافته، تغییر شکل داده و سرانجام در برابر ماشین مجبور به عقب

به «سور» مینیاتورهای: چینی، ایرانی، تبرهای کشورهای مختلف (از زمان پیدایش تمسیر) و قالی های از دوران صفویه تا کنون نقاشی های بی نظیر و منحصر بفرد از چهره شاهان قاجار، فرمانهای پادشاهان به امرا و حکام هر یک در این موزه مکانی مخصوص دارد.

موزه قالی

سالنی که قالی های گران قیمت و نفیس در آن نگهداری می شود در طبقه دوم ساختمان واقع است.

هنگامی که با تفاق تمیساتر سیاسی رئیس موزه ملک و آقای احمد سهیلی خوانساری رئیس کتابخانه از پله ها بالا میرفتیم تابلویی بزرگ و رنگی از ناصرالدینشاه در قالی چوبی و بزرگ که منبت کاری شده بر سینه دیوار نصب بود، یکی از راهنمایان که علاقه ما را به تماشای این تابلو دید گفت این زیاد قدیمی نیست، تابلویی از

محمد شاه قاجار در سالن فرش هست که منحصر بفرد است. این تابلو در زمان محمدشاه بوسیله میرزا بابا حسینی نقاش باشی کشیده شده است. از پله ها بالا رفتیم و بسالنی رسیدیم که نمی دانستیم برای تماشای اشیاء آن از کجا شروع کنیم. فرمان های پادشاهان در قابهای منبت کاری بر سینه دیوارها به چشم می خورد و روبروی سالن قالی بزرگی که با نقش درخت های بافته شده دیده می شود.

این فرش به قالی تابلویی درختی معروف است و سه متر و نیم عرض و ۴ متر و نیم طول دارد. قالی طوری بافته شده که کوئی تابلویی در میان قاب قرار دارد. در قاب تابلو نیز گل و بوته هایی در نقش های مختلف بافته شده.

در طرفین این قالی بزرگ دو قالیچه ابریشم و گلابتونی کار کاشان در دیوار وجود دارد که در تار و پود آن طلا وجود دارد و با دست کشیدن بر روی قالی نیز وجود براده های فلزی محسوس است.

در سطح این سالن نیز قالی هایی از دوران صفویه تا کنون در نقش ها و بافتهای مختلف وجود دارد که معروفترین نقشهای آن نقش ظل السلطانی، بوته حقه ای یا گل تره ای، گلابتونی می باشد.

پیراهن شاه عباس

در یکی از ویتترین های این سالن پیراهن سفیدی وجود دارد که روی آن آیات قرآن سوزن زنی شده و گفته می شود این پیراهن را شاه عباس هنگام جنگ بجای زره می پوشیده است علت این انتساب تاریخی آنست که در گوشه پیراهن تاریخ هزار هجری سوزن زنی شده قالی گرانبهای دیگری که در موزه وجود دارد که سطح اتاق پذیرائی را پوشانده است. این قالی ۶۶ مترمربع است و طول و عرض آن ۱۱ متر در ۶ متر است. قالی ۶۶ متری را عمواغلی معروف (پدر) ۷۲ سال قبل در تبریز تهیه کرده است و طول و عرض آن از سالن پذیرایی نیز بیشتر است که بدیوار تکیه داده شده در این سالن قالی های گرانبهای دیگری نیز وجود دارد که اکثر آنها منحصر بفرد است و در بافت آن ابریشم و گلابتون مورد

استفاده قرار گرفته است.

در موزه فرش انواع قالی با نقشهای مختلف از دوران های کهن حفظ و نگهداری می شود.

قالی های ریز نقش، ظریف، ابریشمی و زربفت که مانند تابلوهای گرانبهای بر دیوار زده شده نظر هر بیننده را جلب می کند.

راهنمای ما قالیچه ای زربفت را نشان داد و گفت آنرا لمس کنید چون طلا در تار و پود آن با نگاه کردن بچشم نمی خورد.

در جواب سؤال ما که پرسیدیم این قالیچه کار کجاست گفت: هر دو قالیچه که در طرفین قالی بزرگ کار قرار دارد کار کاشان است. قالی سمت راست از گلابتون بافته شده و در حدود دو بیست سال از بافت آن می گذرد بافت قالیها یا قالیچه های گلابتون کار آسانی نیست و روی هر نقش و گل آن ماهها باید کار کرد و شاید بافت یک قالیچه گلابتونی بیش از دو سال وقت بگیرد. علت اینکه تهیه این نوع فرش وقت زیادی را می گیرد، ریز نقش بودن آن و همچنین گره های بیشماری است. با وجودی که این موزه و سایر سالنها و اشیاء آن اینک وقف آستان قدس رضوی است. ملک هنوز از خرید فرشهای سنگین و نفیس غافل نیست.

یکی از نزدیکان ملک هنگام بازدید ما از سالن فرش قالی نفیسی را نشان داد و گفت: این قالی را دیروز یکی از فرش فروشان بازار پیش آقا آورد و آقا دستور خرید آنرا داد.

فروشندهگان فرش در هر جا که فرش گرانقیمت و قدیمی بچنگ آورند می دانند که مشتری و علاقمندی بهتر از حاج حسین آقا ملک ندارند و مستقیم به کتابخانه و موزه ملی ملک می آیند.

در این موزه که مسئولین آن خود از عتیقه شناسان و خبرگان در فرش، کتاب، عتیقه و تابلو هستند شیئی مورد نظر را قیمت گذاری می کنند و با نظر ملک خریداری می نمایند.

بهمین جهت است که گنجینه ملک با وجودیکه دیگر به

دنباله مطلب در صفحه ۸

با اعتبار بیش از ۴۰ سال تجربه
معتبرترین و پر فروش ترین آژانس مسافرتی در سراسر آمریکا

سرویس تراول بهترین خدمات را در ۴ شعبه
 (سانفرانسیسکو، سن جوزه، بورلی هیلز و واشنگتن)
با ارزاترین نرخها و ارائه سرویس برتر توسط کارکنانی
برگزیده در اختیار هموطنان عزیز قرار می دهد

سن جوزه
 Tel: (408) 993-1922
 1-(800) 332-9787
 Fax: 408-993-1926

سانفرانسیسکو
 Tel: (415) 398-6111
 1-(800) 882-9787
 Fax: 415-398-3686

بورلی هیلز
 Tel: (310) 888-8810
 1-(800) 992-9787
 Fax: 310-888-8812

واشنگتن
 Tel: (703) 903-0400
 1-(800) 558-8770
 Fax: 703-903-0440

سایروس تراول
CYRUS TRAVEL

Website: <http://www.cyrustravel.com>
 E-mail: info@cyrustravel.com

ویدا فرहत (بوردا)

Residential & Commercial Real Estate Broker

Vida Farhat

*** خرید و فروش اماکن مسکونی**
*** آپارتمان بیلدینگ * خانه های ضبط شده توسط بانک**

- Residential Property
- Income Property
- Apartment Building
- Probate Property
- Foreclosure Property
- 1031 Exchange

یک درصد از قیمت خانه را بعنوان کادو بدون در نظر گرفتن قیمت خانه دریافت کنید.

حتی اگر خانه دلخواه را خودتان پیدا کنید با مراجعه به من، شما را در کمیسیون خود سهم می کنم.

فروش منزل شما فقط با ۴/۵ درصد کمیسیون

با تلفنهای زیر تماس حاصل نمایید:
 Bus: (۴۰۸) ۶۱۵-۹۹۵۳
 H: (۴۰۸) ۲۴۶-۳۸۹۰
 Cell: (۴۰۸) ۶۰۵-۲۰۷۴

APPLE REALTY
 Real Estate & Financing